

Sygn. akt I ACz 53/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej (...) przy ul. (...) w K.

o uchylenie uchwały

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16 listopada 2012 roku, sygn. akt I C 1415/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 53/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2012 Sąd Okręgowy w Krakowie w punkcie I zwolnił powoda W. K. od kosztów sądowych w części tj. od wydatków; w punkcie II oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie, tj. co do opłat sądowych; w punkcie III oddalił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia w części dotyczącej zwolnienia od kosztów sądowych, Sąd Okręgowy podkreślił, że nie zachodzą przesłanki do zwolnienia powoda od kosztów sądowych w całości. Sąd Okręgowy ocenił sytuację majątkową i zarobkową powoda, biorąc pod uwagę także dochody jego żony oraz fakt posiadania na utrzymaniu trójki dzieci. Skoro łączne dochody gospodarstwa domowego powoda wynoszą 2.630 zł, to uiszczenie przez niego kwoty 200 zł tytułem opłaty od pozwu oraz przyszłych ewentualnych nieznaczących opłat nie obciążą jego gospodarstwa z uszczerbkiem dla utrzymania jego i rodziny.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem powód W. K. w części tj. w punkcie II, wskazując na nowe fakty i dowody, które w jego ocenie zmieniły jego sytuację majątkową.

W konkluzji powód wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonej części i zmianę poprzez zwolnienie go od opłat sądowych w całości.

W uzasadnieniu powód podał, że jego córka rozpoczęła studia zaoczne na Uniwersytecie (...), w związku z czym ponosi koszty czesnego w wysokości 2550 zł za semestr nauki oraz dodatkowo koszty dojazdu i pobytu córki na zjazdach. Ponosi również zwiększone wydatki w związku z przygotowaniem syna do egzaminu maturalnego, sezonem

grzewczym a także w związku z zakupem leków, gdyż w okresie od dnia 16 do 26 października 2012 r. przebywał na leczeniu na oddziale kardiologicznym Szpitala (...) w K..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie mogło odnieść skutku; dotyczyło ono jedynie odmowy zwolnienia od opłat sądowych o których Sąd I instancji wyrzekł w punkcie II postanowienia z dnia 16 listopada 2012 r. Opłata sądowa od pozwu o uchylenie uchwały wspólnoty mieszkaniowej wynosi 200 zł., tyle samo od apelacji w takiej sprawie i w związku z tym zażalenie nie było zasadne z poniżej podanych powodów.

Sąd Apelacyjny podziela dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę sytuacji materialnej powoda, która pozwala mu na uiszczenie opłat sądowych, w wymienionej wysokości. Oceny tej nie zmieniają fakty i dowody powołane przez niego w zażaleniu.

O zwolnienie od kosztów sądowych może ubiegać się zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.), osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Natomiast stosownie do treści art. 101 ust. 1 u.k.s.c. sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w części, jeżeli strona jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów.

Powyższy stan winien wynikać z rzetelnego i wiarygodnego oświadczenia majątkowego zawierającego dane dotyczące wysokości uzyskiwanego dochodu, posiadanego majątku oraz stanu rodzinnego.

Należy mieć na uwadze, że zasadą w procesie cywilnym jest ponoszenie przez strony kosztów sądowych, w tym opłat. Jedynie wyjątkowo Sąd zwalania stronę z obowiązku ich uiszczenia. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych jest bowiem skierowana do osób najuboższych, które bez drastycznego ograniczenia bieżących kosztów związanych z ich egzystencją nie są w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Chodzi zatem o sytuacje, w których strona nie tylko wykaże, że nie posiada bieżących dochodów, czy też jakichkolwiek oszczędności na pokrycie ewentualnych kosztów związanych z toczącym się postępowaniem sądowym, ale również nie jest w stanie w żaden sposób takich środków zdobyć w oparciu o majątek, którego jest właścicielem.

Ze złożonego przez powoda oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach i źródłach utrzymania wynika, że z tytułu renty uzyskuje miesięczny dochód w wysokości 630 zł netto, a jego żona otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.000 zł netto miesięcznie. Na utrzymaniu ma pełnoletnią córkę i syna oraz małoletnią córkę. Powód spłaca miesięcznie kwotą 830 zł raty zaciągniętego kredytu mieszkaniowego. W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał trafnie, że powód jest w stanie zgromadzić środki na opłatę od pozwu w kwocie 200 zł bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Okoliczność, że powód uzyskał kredyt mieszkaniowy w wysokości 74.000 zł świadczy o posiadaniu przez niego zdolności kredytowej. Niewątpliwie wysokość obciążającego powoda obowiązku fiskalnego na tym etapie sprawy mieści się w granicach możliwości jego możliwości finansowych. Wskazać należy, że przy ocenie żądania zwolnienia od kosztów istotny jest nie tylko stan majątkowy strony w chwili rozstrzygnięcia o żądaniu, lecz także możliwość zaoszczędzenia na opłatę sądową od chwili, gdy strona musiała się już liczyć z możliwością powstania obowiązku uiszczenia opłaty (postanowienie Sądu Najwyższego z 31 marca 1987 r. I CZ 26/87, OSN 88/7-8/103). Za uzasadnieniem całościowego przyznania powodowi zwolnienia od kosztów nie może przemawiać obciążenie jego gospodarstwa domowego z tytułu zaciągniętego kredytu bankowego, który dobrowolnie spłaca. Podkreślić należy, iż zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego „długi prywatne strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych nie mają pierwszeństwa przed zobowiązaniami tej strony wobec Skarbu Państwa do pokrycia kosztów sądowych (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 4 maja 1937 r. sygn. akt. III C 2490/36, OSN(C) 1938/3/142, Gł.Sąd. 1938/5 s. 434).

Wobec bezzasadności zażalenia, zaskarżone postanowienie ostało się w brzmieniu nadanym mu przez Sąd I instancji. Jednak na marginesie należy podnieść, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy rozpoznając wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w całości powinien zwrócić uwagę na treść normy wypływającej z art. 107 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i § 2 tego przepisu, który nakazuje odrzucić wniosek oparty na tych

samych okolicznościach faktycznych. Z przepisu tego można wyprowadzić wniosek, że intencją ustawodawcy było, by w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych w całości orzekano jednokrotnie. Dlatego też rozstrzygając wniosek zgłoszony w pozwie i mając na uwadze brzmienie i cel cytowanego przepisu Sąd Okręgowy, winien uwzględnić dalszy bieg postępowania i określić ułamkowo zakres zwolnienia od kosztów sądowych również pro futuro, co do kosztów sądowych, a w niniejszej sprawie opłat sądowych, które mogą obciążyć powoda na dalszym etapie postępowania.

Na marginesie Sąd Apelacyjny zauważa, że wbrew stwierdzeniu w uzasadnieniu odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu sprawa może okazać się złożoną, w szczególności w aspekcie mogących wystąpić problemów prawno rzeczowych.

Z uwagi na powyższe, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie powoda oddalił.